

KLAGANDE

Socialnämnden i Jönköpings kommun
551 89 Jönköping

MOTPART

██████████ ██████████

Ombud: Jur.kand. Johan Svanström
Frösunda Omsorg AB
Kungsgatan 8 A
352 33 Växjö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 6 maj 2016 i mål nr 1597-15, se bilaga A

SAKEN

Kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Socialnämnden i Jönköpings kommuns beslut den 11 mars 2015.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Jönköpings kommun yrkar att kammarrätten ska upphäva förvaltningsrättens dom och fastställa socialnämndens beslut. Till stöd härför hänför socialnämnden sig till vad man anfört i förvaltningsrätten och tillägger att det i LSS inte finns stöd för att en schablon ovillkorligt ska tillämpas.

██████████ motsätter sig bifall till överklagandet. Han hänför sig i huvudsak till vad han anfört i förvaltningsrätten och tillägger att förvaltningsrätten borde ha ansett honom berättigad till ersättning enligt Försäkringskassans schablon från och med januari 2015 och framåt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 27 december 2016, mål nr 753–756-16, uttalat bl.a. följande. Kommunens skyldighet att utge ersättning för personlig assistans avser således de verkliga kostnaderna för assistansen i den mån de kan bedömas som skäliga. För att kunna ta ställning till ett ersättningsanspråk måste kommunen kunna kräva att den enskilde ger in underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Detta gäller även om anspråket inte överstiger det schablonbelopp som fastställts för den statliga assistansersättningen och utan att det framkommit något som ger anledning att ifrågasätta kostnaderna i och för sig. Att kommunens ersättningsskyldighet omfattar samma slags kostnader som den statliga assistansersättningen ska täcka och att schablonbeloppet därmed kan tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet föranleder ingen annan bedömning.

██████████ har i socialnämndens beslut informerats om möjligheten att ge in underlag till socialnämnden för att denna ska kunna utreda ██████████ faktiska kostnader för personlig assistans.

Något underlag som skulle kunna styrka kostnaden på 284 kr per timme har inte getts in. Mot bakgrund härav och med beaktande av vad Högsta förvaltningsdomstolen uttalat i sitt avgörande, bedömer kammarrätten att [REDACTED] inte har gjort det möjligt att bedöma kostnadernas skälighet. Han har därför inte rätt till högre ersättning än han beviljats av socialnämnden. Överklagandet ska således bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande) och Evalotta Grip (referent) samt tf. kammarrättsassessorn Miriam Gewarges har deltagit i avgörandet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2016-05-06
Meddelad i
JönköpingMål nr
1597-15**KLAGANDE**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]Ombud: Johan Svanström
Frösunda Omsorg AB
Kungsgatan 8 A
352 33 Växjö**MOTPART**Socialnämnden i Jönköpings kommun
551 89 Jönköping**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Socialnämndens beslut 2015-03-11

SAKEN

Kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och förklarar att [REDACTED]
[REDACTED] har rätt till ekonomiskt stöd för kostnader för personlig assistans under januari och februari 2015 med 284 kr per timme.

ÖVERKLAGAT BESLUT OCH YRKANDEN M.M.

Socialnämnden beslutade den 11 mars 2015 att ge [REDACTED] ekonomiskt stöd för kostnader för personlig assistans med 254 kr per timme i stället för 284 kr per timme.

Dok.Id 193455

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping**Besöksadress**
Hamngatan 15**Telefon**
036-15 66 00**E-post:**
forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se**Telefax**
036-15 66 55**Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00-16:00

██████████ yrkar att förvaltningsrätten ska förklara att han har rätt till ekonomiskt stöd för personlig assistans under januari och februari 2015 med 284 kr per timme och anför i huvudsak följande. Han anlitar en privat assistansanordnare. Anordnaren tar betalt av honom med en timkostnad som motsvarar det schablonbelopp som gäller för assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Detta framgår av ett avtal mellan honom och assistansanordnaren som han skickat till förvaltningsrätten. Det ekonomiska stödets skälighet ska prövas utifrån vad han får betala till anordnaren för den assistans som utförts. Vid bedömningen av om de verkliga kostnaderna är skäliga bör utgångspunkten vara schablonbeloppet. Så länge kostnaderna inte är högre än så, bör de anses vara skäliga. Det är orimligt att kräva en månatlig redovisning av anordnarens kostnader, eftersom det skulle innebära ett massivt administrativt merarbete och starkt begränsa den enskildes valfrihet.

Socialnämnden anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Utöver själva fakturan har ██████████ inte lämnat in något underlag som möjliggör en bedömning av vilka kostnader som är skäliga. Nämnden har därför beslutat att betala 254 kr per timme, eftersom den av erfarenhet vet att ingen assistansanordnare kan utföra assistans till en kostnad som understiger det beloppet. Nämnden förutsätter att assistansanordnare kan beräkna snittkostnader per assistent och timme samt redovisa hur stor del av kostnaderna som är hänförliga till exempelvis ob-tillägg, sociala avgifter eller administrativa kostnader. Andra anordnare har kunnat komma in med sådant underlag.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

Insatserna för särskilt stöd och service omfattar enligt 9 § 2 LSS biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan

assistans, till den del behovet inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken.

Förvaltningsrättens bedömning

Kammarrätten i Göteborg har i dom den 10 mars 2016 i mål nr 5939–5942-15 uttalat bl.a. följande. Såvitt framgår har de assistansberättigade inte gett in något underlag som styrker de faktiska kostnaderna som finns för deras respektive assistans. Även om det saknas utredning om hur det begärda beloppet är beräknat, anser kammarrätten att de faktiska kostnaderna är det belopp som assistansanordnaren fakturerat, d.v.s. en timersättning som motsvarar det statliga schablonbeloppet. Frågan är därefter om de faktiska kostnaderna är skäliga. När de avtalade och fakturerade timkostnaderna i assistansen inte överstiger det schablonbelopp som finns för assistansersättning och det inte heller kommit fram någon omständighet som talar för en annan bedömning anser kammarrätten att utgångspunkten måste vara att de faktiska kostnaderna är skäliga. I detta fall har det inte kommit fram någon sådan omständighet. Det saknar då betydelse att de assistansberättigade inte lämnat något underlag för hur kostnaderna för assistansen är fördelade.

Förhållandena i Kammarrätten i Sundsvalls dom den 13 april 2015 i mål nr 3167-14 var något annorlunda. Förvaltningsrätten hade avslagit den assistansberättigades överklagande med motiveringen att det inte kunde anses klarlagt att hans verkliga kostnader uppgick till det belopp som han angett i sin ansökan. Det fanns ingen utredning till stöd för att han fått en skuld gentemot assistansbolaget som motsvarande den angivna kostnaden. I kammarrätten uppgav han att assistansbolaget valt att inte fakturera honom för skillnaden mellan yrkat timbelopp och vad kommunen betalat, utan att bolaget i stället sänkt assistentens lön. Kammarrätten avslog överklagandet. Som skäl för det angavs att det av överklagandet framgick att bolaget genom sänkta löner anpassat kostnaderna till kommunens ersättning. Det betydde

enligt kammarrätten att den verkliga kostnaden för insatsen inte överstigit den ersättning som kommunen betalat.

Socialnämnden har inte ifrågasatt att [REDACTED] avtalat med assistansanordnaren om att han för sin assistans ska betala en timavgift motsvarande schablonbeloppet vid assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Förvaltningsrätten ser inte heller anledning att ifrågasätta detta och bedömer därför att [REDACTED] faktiska kostnader för utförd assistans 2015 var 284 kr per timme. Med samma resonemang som i den ovannämnda domen från Kammarrätten i Göteborg, anser förvaltningsrätten att denna kostnad bör ses som skälig förutsatt att det inte finns något som talar för att så inte skulle vara fallet. Endast det faktum att [REDACTED] inte lämnat in någon redovisning av assistansanordnarens kostnader är inte tillräckligt för att frångå denna presumtion.

Förvaltningsrätten kan endast pröva de frågor som socialnämnden tagit ställning till i det överklagade beslutet. Det framgår inte uttryckligen av beslutet vilken period det avser. [REDACTED] yrkande gäller januari och februari 2015. Eftersom socialnämnden inte har ifrågasatt att hans rätt till ekonomiskt stöd för assistans utförd under dessa månader prövats i det överklagade beslutet, utgår förvaltningsrätten från att så är fallet. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Annette Spjuth

Albert Pettersson har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.